

Інформація до проєкту (для подальшої публікації)

Секція “Правові, філософські, історичні та політологічні аспекти державотворення; захист свободи і національної безпеки України та її громадян на шляху євроінтеграції”

Назва проєкту: «Повсякденне життя населення західних земель України у перші повоєнні роки (1944 – 1953)»

Тип роботи: прикладне дослідження.

Організація-виконавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

АВТОРИ ПРОЕКТУ:

Керівник проєкту (П.І.Б.) Кантор Наталія Юріївна

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Місце основної роботи, (навчання): Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Посада: старший викладач кафедри правознавства, соціології та політології

Тел.: 067 92 17 900 **E-mail:** natali.kantor@gmail.com

Дата народження: 10.11.1985 р.

Співкерівник проєкту (у міждисциплінарних наукових проєктах): Каганов Юрій Олегович

Науковий ступінь: доктор історичних наук, **вчене звання:** доцент

Місце основної роботи, (навчання): Запорізький національний університет

Посада: професор кафедри новітньої історії України

Тел.: 0965920200 **E-mail:** znuhist@gmail.com

Дата народження: 10.06.1982 р.

Проект розглянуто й погоджено рішенням ради (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка) від 17 вересня 2020 р., протокол № 13.

Інші автори проєкту:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада і місце основної роботи (навчання)	Дата народження
1	Каганов Юрій Олегович	доктор іст. наук	доцент	професор кафедри новітньої історії України Запорізький національний університет	10.06.1982
2	Ярушак Марія Ігорівна	канд. пед. наук	—	доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти	21.09.1986
3	Ільницький Василь Іванович	доктор іст. наук	професор	завідувач кафедри історії України	14.01.1985
4	Михаць Роман Миколайович	канд. пед. наук	—	доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу	20.10. 1986
5	Гриник Лілія Миколаївна	—	—	аспірантка кафедри історії України	13.07.1997
6	Ільницька Наталія Ігорівна	—	—	аспірантка кафедри історії України	25.06.1986

Пропоновані терміни виконання проєкту (до 36 місяців)
з 01.01.2021 р. по 31.12.2023 р.

Орієнтовний обсяг фінансування проєкту: 2 450 тис. грн.

1. АНОТАЦІЯ (до 5 рядків)

Під час реалізації проекту досліджуватиметься повсякденне життя мешканців західноукраїнських земель у 1944 – 1953 рр. На широкій джерельній базі передбачається здійснити наукову реконструкцію повсякденного життя так званої “маленької” пересічної людини, відтворити її особистий досвід та форми поведінки в складних і суперечливих умовах трансформації суспільного життя та радянських перетворень у західноукраїнському регіоні середини ХХ ст. Водночас реконструкція окремих особистісних досвідів не обмежуватиметься “мікрокосмом окремої особистості”, а відбуватиметься у перспективі узагальнювальної характеристики повсякденних практик життя різних соціальних груп і верств: селян, робітників, інтелігенції, духовенства, номенклатури, учнівської та студентської молоді тощо. Аналізуватимуться зміни ментально-психологічних засад, поведінкових стереотипів, побутових обставин, щоденних звичаєво-правових настанов, групових та індивідуальних реакцій окремих індивідів в умовах перетворень суспільно-політичного, етнічного, релігійного, громадського, економічного аспектів життєдіяльності людини. Розроблятимуться програми навчальних дисциплін (факультативного, вибіркового характеру) для закладів середньої та вищої освіти західноукраїнського регіону щодо повсякденного життя мешканців краю у 1944 – 1953 рр.

2. ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇЇ АКТУАЛЬНІСТЬ (до 10 рядків)

Проблема дослідження повсякденного життя мешканців західноукраїнських земель у 1944 – 1953 рр. знаходила певне висвітлення у працях зарубіжних та вітчизняних учених. Проте жодне з них не робилося на основі широкого комплексу джерел різнотипного походження (преса, статистичні матеріали, документи органів влади, архівно-кримінальні справи, публіцистичні видання, нормативно-правові документи різного рівня, твори мистецтва, спогади очевидців та ін.) та інтердисциплінарного підходу, котрий забезпечується залученням до дослідження не лише істориків, але й педагогів, правознавців, економістів, психологів. Відтак з наукового (історіографічного) та методологічного боку актуальність теми запропонованого проекту видається безсумнівною. Крім наукової актуалізації, відзначимо й злободенність порушеної проблеми з огляду на нові завдання в системі освітньої політики сучасної України, яка стає більш людиноцентричною і зобов'язує розробників навчальних програм будувати зміст освітнього процесу навколо людинознавчих аспектів. Відтак, у рамках історичної освіти у середніх та вищих закладах освіти набуває актуальності представлення історичного процесу крізь призму життя і бачення пересічної, “маленької” людини. Саме остання у контексті новітнього ціннісного дискурсу визначається центральним суб'єктом і водночас об'єктом історичної реальності. Тож урахування саме такого підходу домінуватиме при розробці навчальних програм із історії повсякденного життя населення краю у середині ХХ ст., які пропонуватимуться на вибір здобувачам середньої (учням шкіл) та вищої освіти (студентам ЗВО) в освітніх закладах західноукраїнського регіону. З огляду на це вважаємо актуальною тему проекту: “Повсякденне життя населення західних земель України у перші повоєнні роки (1944 – 1953)”.

3. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ (до 10 рядків)

Мета проекту – дослідити особливості суспільно-політичного, соціально-економічного та культурноосвітнього аспектів повсякденного життя мешканців західноукраїнських земель в 1939–1953 рр.

Завдання, на вирішення яких спрямовано проект: 1) проаналізувати стан наукового опрацювання проблеми та її джерельну базу; 2) визначити теоретико-методологічні засади дослідження проблеми; 3) розкрити історичні (політичні, економічні, соціально-демографічні) умови формування повсякденного життя мешканців західноукраїнських земель в перші повоєнні роки; 4) показати механізми державного регулювання повсякденності в СРСР загалом та регіоні зокрема; 5) дослідити матеріально-просторову сферу повсякденного життя мешканців регіону, а саме стан житлово-комунального господарства, систему постачання та споживання товарів широкого ужитку, особливості

харчування та одягу; 6) охарактеризувати особливості проведення дозвілля мешканців досліджуваного регіону; 7) вивчити основні форми та методи організації економічного життя західноукраїнського соціуму в окреслений період; 8) розкрити освітні практики та перспективи жителів Західної України у перші післявоєнні роки; 9) дослідити стан охорони здоров'я у західноукраїнському регіоні; 10) висвітлити перетворення у релігійно-конфесійній сфері суспільного життя краю та їх вплив на місцевий соціум у 1944–1953 рр.; 11) проаналізувати зміни ментально-психологічних засад, поведінкових стереотипів, щоденних звичаєво-правових настанов, групових та індивідуальних реакцій окремих індивідів в умовах перетворень суспільно-політичного, етнічного, релігійного, громадського, економічного аспектів життєдіяльності людини; 12) розробити програми навчальних дисциплін з історії повсякденного життя населення краю у середині XX ст. для здобувачів середньої (учням шкіл) та вищої освіти (студентам ЗВО) в освітніх закладах західноукраїнського регіону.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОЄКТУ ТА ЇХ НАУКОВА НОВИЗНА (до 10 рядків)

Новизна дослідження полягає у: 1) комплексному використанні широкого джерельного матеріалу, який дасть змогу реконструювати повсякдення пересічного мешканця Західної України в окреслений період; 2) введенні до наукового обігу маловідомих архівних документів, на основі яких буде проаналізовано особливості буденного життя представників різних соціальних верств, вплив суспільно-політичних, економічних, культурно-освітніх процесів на зміни у щоденних практиках та ментально-психологічних засадах мешканців регіону; 3) застосуванні інтегрованих, міждисциплінарних методів дослідження, які лежать в площині історичної, юридичної, соціально-комунікативної, політичної, соціологічної та психологічної наук; 4) аналізі трансформації настроїв і поведінки мешканців в умовах формування радянської тоталітарної системи у західноукраїнському регіоні, що дасть змогу простежити вплив державної політики на свідомість населення; 5) розкритті впливу радянської тоталітарної системи на зміни усталеного способу життя та формування нових типів поведінки мешканців окресленого регіону; 6) підготовці навчальних програм із історії повсякденного життя населення краю у середині XX ст., які пропонуватимуться на вибір здобувачам середньої (учням шкіл) та вищої освіти (студентам ЗВО) в освітніх закладах західноукраїнського регіону.

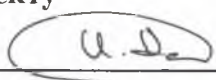
5. НАУКОВА ТА/АБО ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ (до 10 рядків)

У процесі дослідження буде укладено навчальну програму факультативної дисципліни для закладів середньої освіти західноукраїнського регіону та навчальну програму варіативної навчальної дисципліни (спекурсу) для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти історичних спеціальностей. Прикладний аспект розроблених програм навчальних дисциплін з історії повсякденного життя населення краю у середині XX ст. буде цінним для наукових, науково-педагогічних працівників, учителів, здобувачів середньої (учнів шкіл) та вищої освіти (студентів) в освітніх закладах західноукраїнського регіону, а також усіх кого цікавить проблематика життєвих спектрів пересічної людини в складних і суперечливих умовах суспільних трансформацій.

Цінність запропонованого дослідження продиктована і потребою доопрацювання тих аспектів повсякдення мешканців західноукраїнських областей (1944 – 1953 рр.), які досі не знаходили повного, комплексного висвітлення у працях зарубіжних та вітчизняних учених. Водночас для практики наукових досліджень із зазначеної або суміжної проблематики важливим буде введення до наукового обігу масштабної джерельної бази (преса, статистичні матеріали, документи органів влади, архівно-кримінальні справи, публіцистичні видання, нормативно-правові документи різного рівня, твори мистецтва, спогади очевидців та ін.), опрацьованої у результаті реалізації проєкту.

Керівник проєкту

Підпис: _____

Підпис п. Н.Ю. Кантор
засвідчую: Начальник відділу кадрів
Дрогобицького державного педагогічно-
го університету імені Івана Франка
Кантор Н.Ю.